



WWF

GHID

RO

Ghid de bune practici

pentru operatorii naționali în vederea implementării prevederilor
Regulamentului (UE) nr. 995/2010 **EUTR**

Ghid de bune practici pentru operatorii naționali în vederea implementării prevederilor Regulamentului (UE) nr. 995/2010 (EUTR)

Autor coordonator: Radu Grigore Vlad

Echipă: Șerban Niculescu

Radu Melu

Antoanela Costea

Ghidul reprezintă o formă actualizată, dezvoltată de WWF România, ținând cont de evoluția cadrului legislativ, evaluarea practicilor curente de recoltare a lemnului la nivel național, experiența acumulată prin implementarea prevederilor EUTR, respectiv [dispozițiile Comisiei Europene și documentele de orientare pentru Regulamentul privind lemnul](#).

[Prima versiune](#) publicată în 2015 a fost realizată în cadrul protocolului de colaborare nr. 866/25-02-2014 semnat între Departamentul pentru Ape Păduri și Piscicultură și Asociația WWF Programul Dunăre Carpați România, la dezvoltarea căreia au fost implicați reprezentanți ai următoarelor instituții și organizații: Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, Garda Națională de Mediu, Inspectoratul General al Poliției Române, Asociația WWF Programul Dunăre Carpați România, Asociația Administratorilor de Păduri din România, Federația Proprietarilor de Păduri și Pășuni din România Nostrasilva, Asociația Forestierilor din România, Asociația Proprietarilor de Terenuri Forestiere Private PROFOREST.

Conform prevederilor Ordinului nr. 819 /2015 privind Metodologia de exercitare a atribuțiilor de control prevăzute la art. 2 din Hotărârea Guvernului nr. 668/2011 pentru aplicarea Regulamentului (UE) nr. 995/2010, precizări de ordin tehnic vor fi comunicate oficial prin intermediul platformei informative dezvoltată de Autoritatea Competentă

Publicat în septembrie 2017 și actualizat în iulie 2018 de WWF România. Orice reproducere totală sau parțială a raportului trebuie să menționeze titlul și autorul.

Fotografii

Copertă: © James Morgan / WWF

Pagina 3: © Wild Wonders of Europe / Cornelia Doerr / WWF

Pagina 9: © James Morgan / WWF

Pagina 25: © Radu Vlad / WWF-Romania

Pagina 28: © Radu Vlad / WWF-Romania

CUPRINS

A.Scopul ghidului	3
Cadru legislativ actual	5
B. Definirea unor noțiuni de bază	6
C. Sistemul "due diligence" pentru operatorii naționali ¹	9
C.1 Accesul la informație	11
C.2. Evaluarea riscului	13
Analiza criteriilor la nivel național	14
C.3 Proceduri de atenuare a riscului	20
D. Dezvoltarea și implementarea sistemului "due diligence"	25
E. Rolul și responsabilitatea autorității competente	28
Bibliografie	31
Listă acronime	31
Anexa 1. Interpretarea „introducerii pe piață” de către “operatori”.	32
Anexa 2. Harta zonelor de risc privind recoltarea ilegală a lemnului	34

¹ În prezentul ghid prin „operatorii naționali” se vor înțelege operatorii care introduc pe piață doar lemn recoltat de pe teritoriul național.



A

Scopul ghidului

Recoltarea ilegală de lemn reprezintă o problemă globală de interes internațional major. Această problemă constituie o amenințare gravă pentru păduri, întrucât contribuie la procesul de despădurire și de degradare a pădurilor, responsabil pentru aproximativ 20% din emisiile globale de CO₂. De asemenea, amenință biodiversitatea și subminează gestionarea pădurilor și dezvoltarea durabilă, inclusiv viabilitatea comercială a operatorilor care își desfășoară activitatea în conformitate cu legislația aplicabilă. (Paragraful 3 EUTR)

În scopul combaterii exploatării forestiere ilegale și a comerțului aferent, în cadrul **EUTR** au fost adoptate măsuri ce vizează interzicerea introducerii pe piața internă pentru prima dată a lemnului recoltat ilegal sau a produselor din lemn derivate din acesta.

EUTR stabilește obligațiile ce revin **operatorilor** care introduc pentru prima dată pe piața internă lemn și produse din lemn și care trebuie astfel să adopte un cadru de proceduri și de măsuri de prevenție (due diligence system), pentru a se asigura că lemnul recoltat în mod ilegal și produsele din lemn derivate din acesta nu sunt **introduse pe piață** comunitară.



Prezentul ghid urmărește în principal să ofere îndrumări și clarificări „operatorilor” (în special pentru situația în care se plasează lemn din România) privind aplicarea unui sistem de prevenție „due diligence” în conformitate cu cerințele EUTR. De asemenea, oferă recomandări de bune practici legate de punerea în aplicare a obligațiilor ce le revin.



Prezentul ghid are ca scop întărirea capacității „operatorilor naționali” și asigurarea unor condiții uniforme de punere în aplicare, în sensul facilitării unei implementări eficiente a dispozițiilor EUTR.

Ghidul se adresează în primul rând operatorilor care doresc să-și dezvolte propriul sistem DDS. În cazul în care operatorul optează pentru implementarea sistemului DDS instituit de o organizație de monitorizare recunoscută de Comisia Europeană, operatorul va respecta procedurile de lucru dezvoltate și puse la dispoziție de organizația de monitorizare în cauză.

Cadru legal privind instituirea prevederilor EUTR

Legislație Europeană	Legislație Națională
Regulamentul (UE) nr. 995/2010 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 octombrie 2010 de stabilire a obligațiilor care revin operatorilor care introduc pe piață lemn și produse din lemn.	Hotărârea Guvernului nr. 668/2011 privind desemnarea autorității competente pentru aplicarea Regulamentului (UE) nr. 995/2010 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 octombrie 2010 de stabilire a obligațiilor care revin operatorilor care introduc pe piață lemn și produse din lemn
Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 607/2012 al Comisiei privind normele detaliate referitoare la sistemul due diligence și la frecvența și natura controalelor privind organizațiile de monitorizare prevăzute în Regulamentul (UE) nr. 995/2010 al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a obligațiilor care revin operatorilor care introduc pe piață lemn și produse din lemn.	Hotărârea Guvernului nr. 470/2014 pentru aprobarea Normelor referitoare la proveniența, circulația și comercializarea materialelor lemnoase, la regimul spațiilor de depozitare a materialelor lemnoase și al instalațiilor de prelucrat lemn rotund, precum și a unor măsuri de aplicare a Regulamentului (UE) nr. 995/2010 ²
Regulamentul Delegat (UE) nr. 363/2012 al Comisiei privind normele de procedură pentru recunoașterea și retragerea recunoașterii organizațiilor de monitorizare, prevăzute de Regulamentul (UE) nr. 995/2010 al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a obligațiilor care revin operatorilor care introduc pe piață lemn și produse din lemn.	Hotărârea Guvernului nr. 845/2015 privind stabilirea unor obligații și sancțiuni ce revin operatorilor care introduc pentru prima dată pe piață produse din lemn, în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 995/2010. Ordinul nr. 819/2015 pentru aprobarea Metodologiei de exercitare a atribuțiilor de control prevăzute la art. 2 din Hotărârea Guvernului nr. 668/2011 privind desemnarea autorității competente pentru aplicarea Regulamentului (UE) nr. 995/2010 Legea nr. 171/2010 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor silvice, cu modificările și completările ulterioare Ordonanța de urgență nr. 51/2016 pentru modificarea și completarea Legii nr. 171/2010 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor silvice.
Directiva 2003/4/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind accesul publicului la informațiile despre mediu și de abrogare a Directivei 90/313/CEE a Consiliului	Ordinul nr. 1182/2002 pentru aprobarea Metodologiei de gestionare și furnizare a informației privind mediul, deținută de autoritățile publice pentru protecția mediului Hotărârea Guvernului nr. 878/2005 privind accesul publicului la informația privind mediul, cu modificările și completările ulterioare

² Hotărârea nr. 470/2014 este preconizată a fi abrogată la 21 octombrie 2017, prin Hotărârea Guvernului nr. 1004/2016 pentru aprobarea Normelor referitoare la proveniența, circulația și comercializarea materialelor lemnoase, la regimul spațiilor de depozitare a materialelor lemnoase și al instalațiilor de prelucrat lemn rotund, precum și a unor măsuri de aplicare a Regulamentului (UE) nr. 995/2010 (ale cărei efecte sunt în prezent suspendate)



B

Definirea unor noțiuni de bază

Operator

Conform EUTR, "operator" înseamnă orice persoană fizică sau juridică care introduce pe piață lemn sau produse din lemn.

Noțiunea „introducere pe piață” în sensul regulamentului face referire la introducerea pentru **prima dată pe piața internă** (Uniunea Europeană) a lemnului sau a produselor din lemn (menționate în anexa **EUTR**) ce fac obiectul unei **activități comerciale**.

Comerciant

Conform **EUTR** "comerciant" înseamnă orice persoană fizică sau juridică care, în cursul unei activități comerciale, vinde sau cumpără pe piața internă lemn sau produse din lemn introduse deja pe piața internă". Astfel comerciantul cumpără lemn deja introdus pe piața internă de către un operator în vederea comercializării acestuia sau a produselor rezultate din acesta în urma unui proces tehnologic.

Pentru a evita impunerea unei sarcini administrative inutile, numai operatorii trebuie să se supună sistemului "due diligence", în timp ce un comerciant din lanțul de aprovizionare trebuie să fie supus cerinței de a furniza informații de bază despre furnizorul și cumpărătorul său, pentru a permite trasabilitatea lemnului și a produselor din lemn. (Paragraful 15 EUTR)

Introducere pe piață

Conform **EUTR** "introducere pe piață" înseamnă furnizarea prin orice mijloace, indiferent de tehnica de vânzare utilizată, de lemn sau de produse din lemn, pentru prima dată pe piața internă, pentru distribuție sau utilizare în cadrul unei activități comerciale, contra cost sau gratuit.

- 1 Lemnul trebuie să fie introdus pe **pieța internă UE**. Pentru ca un anumit **produs** să poată fi considerat introdus pe piață în accepțiunea regulamentului, acesta trebuie să existe fizic în UE, fie că este recoltat aici, fie că este importat și vămuit pentru a fi pus în liberă circulație.³
- 2 Introducerea pe piață face referire la introducerea **pentru prima dată**⁴ a lemnului sau a produselor din lemn. Acestea, odată introduse pe piață, chiar dacă ulterior comerciantul le supune unor procese de prelucrare – procesare, comercializarea produselor rezultate nu mai este considerată introducere pe piață în sensul regulamentului.
- 3 Introducerea pe piață vizează **desfășurarea unei activități comerciale**. Recoltarea lemnului în scopul folosirii acestuia pentru uz propriu, fără comercializarea produselor rezultate, nu face obiectul regulamentului. De asemenea, o întreprindere care recoltează lemn pe teritoriul UE sau care aduce în UE lemn sau produse din lemn pentru a le utiliza în propria organizație trebuie să pună în aplicare un sistem „due diligence”.

Conceptul introducerii pe piață se referă la fiecare produs în parte, nu la un tip de produs (GEC). **Anexa EUTR** conține explicit produsele din lemn, cărora li se aplică dispozițiile prezentului regulament. Astfel **masa lemnoasă pe picior** comercializată nu face obiectul regulamentului, și tranzacționarea acesteia nu se consideră introducere pe piață.

³ Mărfurile care fac obiectul unui regim vamal special (de exemplu, admitere temporară, perfecționare activă, transformare sub control vamal, antrepozite vamale, zone libere), precum și mărfurile aflate în tranzit sau reexportate nu sunt considerate a fi introduse pe piață (Document de Orientare pentru Regulamentul UE privind lemnul - GEC)

⁴ Exemple sunt oferite în Anexa 1.

Risc neglijabil

Se înțelege că o livrare prezintă risc neglijabil dacă, "în urma evaluării complete atât a informațiilor specifice produsului, cât și a informațiilor generale, nu se poate distinge nici un motiv de îngrijorare" (**GEC**)

În cadrul sistemului "due diligence" evaluarea riscului se face ținând cont de țara de recoltare sau, după caz, de regiunea subnațională sau concesiunea de recoltare în măsura în care reprezintă suprafețe **omogene** compacte **în care riscul recoltării ilegale de lemn este același**.

Regiunea subnațională

Evaluarea riscului la nivel de regiune subnațională este relevantă atunci când între diferite zone ale aceleiași țări se identifică categorii de risc diferite care necesită abordări distincte.

Concesiunea de recoltare

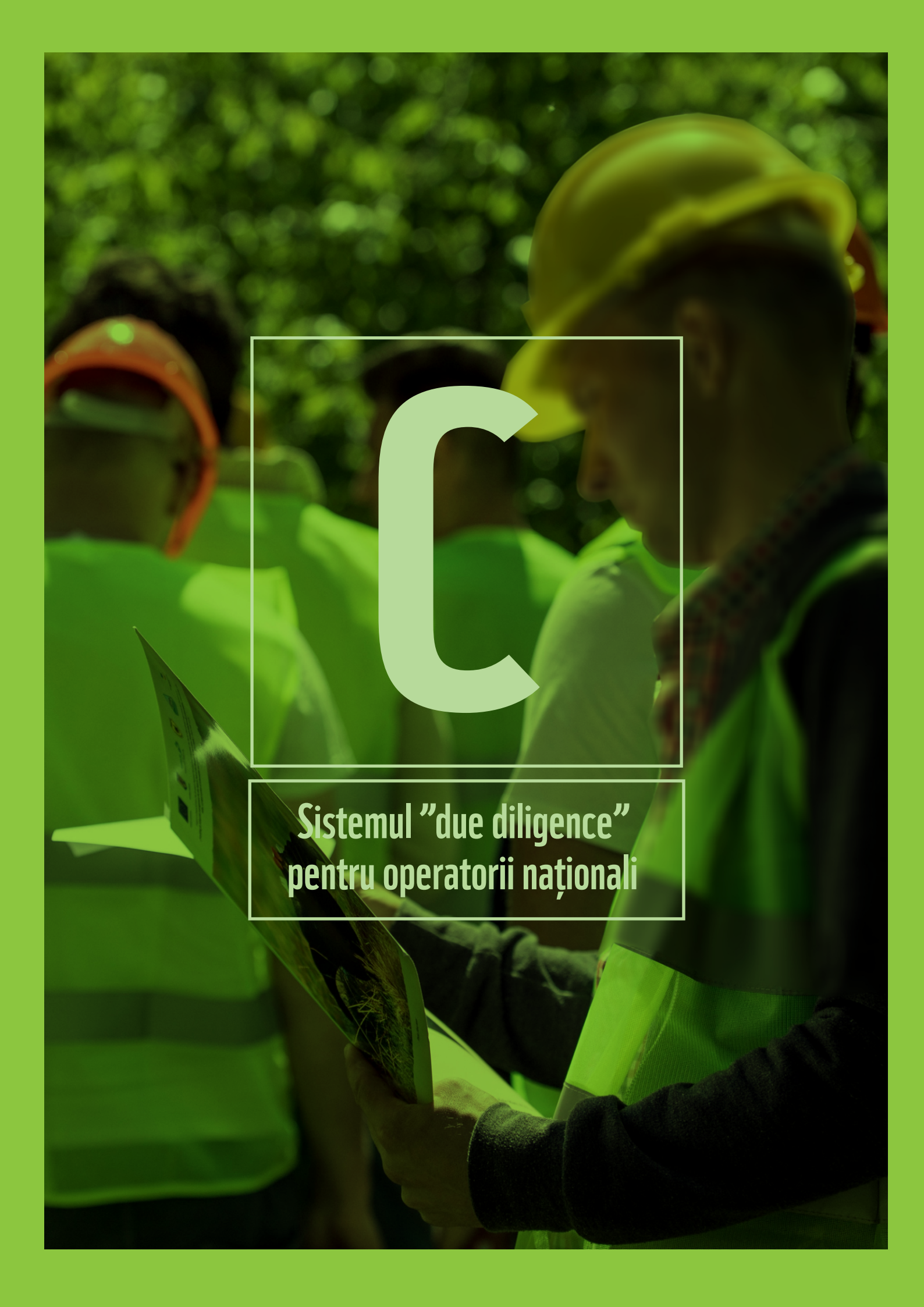
Este considerat concesiune de recoltare, orice acord care conferă dreptul de recoltare a lemnului într-o zonă definită. Informațiile privind "concesiunea de recoltare" trebuie furnizate în situațiile în care riscul de recoltare ilegală variază între concesiunile de recoltare dintr-o țară sau regiune subnațională (**Reg. (UE) nr. 607 /2012**).

Legislația aplicabilă

Conform **EUTR**: "legislația aplicabilă" înseamnă legislația în vigoare în țara de recoltare și reglementează următoarele aspecte:

- » drepturi de recoltare a lemnului în interiorul limitelor legale făcute publice;
- » plăți pentru drepturile de recoltare și lemn, inclusiv taxe legate de recoltarea lemnului;
- » recoltarea lemnului, inclusiv legislația din domeniul forestier și cel al mediului, inclusiv gestionarea pădurilor și conservarea biodiversității, atunci când acestea sunt direct legate de recoltarea lemnului;
- » drepturile legale ale terților privind folosința și proprietatea afectate de recoltarea lemnului;
- » comerțul și vama, în măsura în care este vizat sectorul forestier.

Astfel, prin legislație aplicabilă se înțelege și legislația care vizează plățile și taxele pentru drepturile de recoltare, drepturile terților privind folosința și proprietatea, legislația privind recoltarea lemnului inclusiv cea din domeniul mediului, atunci când acestea sunt **direct legate de recoltarea lemnului**.

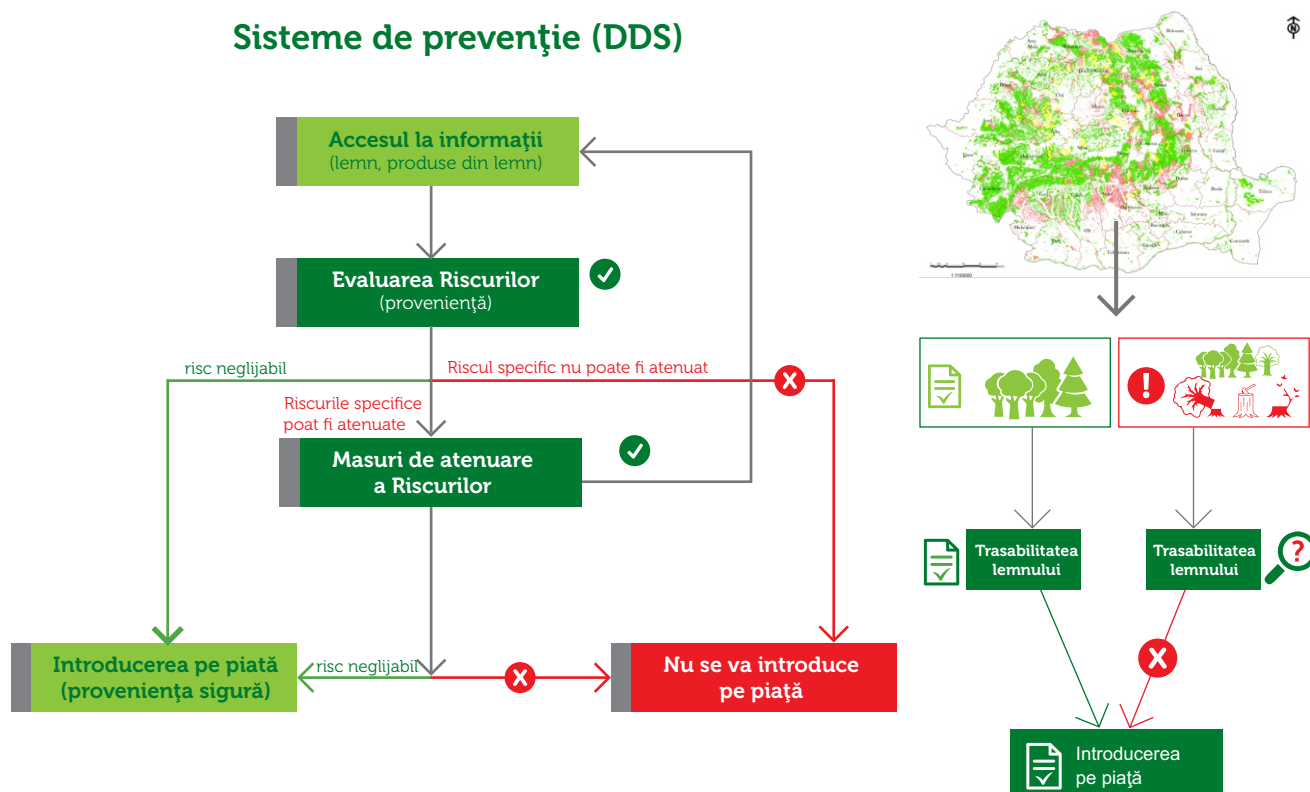
The background image shows a group of construction workers wearing yellow hard hats and high-visibility orange safety vests. They are gathered around and looking at a large document or blueprint held by one of the workers. The scene is outdoors, with green foliage visible in the background. The entire image has a semi-transparent dark blue overlay.

C

**Sistemul "due diligence"
pentru operatorii naționali**

Sistemul „due diligence” include trei elemente inerente gestionării riscului: **accesul la informații**, **evaluarea riscului** și **atenuarea riscului** identificat. Sistemul „due diligence” ar trebui să asigure accesul la informații privind sursele și furnizorii de lemn și produse din lemn introduse pe piața internă pentru prima dată, inclusiv informații relevante, cum ar fi respectarea legislației aplicabile, țara de recoltare, specia și cantitatea și, după caz, regiunea subnațională și concesiunea de recoltare. Pe baza acestor informații, operatorii ar trebui să realizeze o evaluare a riscului. În momentul în care este identificat un asemenea risc, operatorii ar trebui să îl atenueze în funcție de anvergura acestuia, în vederea prevenirii introducerii pe piața internă a lemnului recoltat în mod ilegal și a produselor din lemn derivate din acesta. (Paragraful 17 EUTR)

Fig. 1. Reprezentarea schematică a sistemului due diligence:



Este interzisă plasarea de lemn recoltat în mod ilegal, precum și a acelor produse unde riscul identificat nu a putut fi eliminat prin implementarea propriului DDS.

Operatorii pot să dezvolte propriul sistem due diligence sau să implementeze unul instituit de o organizație de monitorizare. Fiecare operator trebuie să mențină și să evalueze periodic sistemul „due diligence” pe care îl utilizează, cu excepția cazului în care operatorul utilizează un sistem „due diligence” instituit de o organizație de monitorizare.

C.1 Accesul la informație

Accesul la informație este prima cerință pentru implementarea unui DDS. Obligatorietatea operatorilor de a se informa și a permite accesul la informații referitoare la aprovizionarea cu lemn sau produse din lemn este reglementată prin art. 6 alin. (1) lit. (a) din regulament:

Articolul 6. Sistemele „due diligence”

(1) Sistemul „due diligence” menționat la art. 4 alin. (2) cuprinde următoarele elemente:

„(a) măsuri și proceduri care permit accesul la următoarele informații referitoare la aprovizionarea operatorului cu lemn sau produse din lemn, care sunt introduse pe piață:

- » descrierea, inclusiv denumirea comercială și tipul de produs, precum și denumirea comună a speciilor de arbori și, după caz, denumirea științifică completă;
- » țara de recoltare și, după caz: (i) regiunea subnațională unde a fost recoltat lemnul; și (ii) concesiunea de recoltare;
- » cantitatea (exprimată în volum, masă sau număr de unități);
- » denumirea și adresa furnizorului operatorului;
- » numele și adresa comerciantului căruia i-au fost furnizate lemnul și produsele din lemn;
- » **documente sau alte informații** care indică faptul că lemnul și produsele din lemn în cauză sunt **conforme cu legislația aplicabilă;**”



Colectarea informațiilor servește în scopul evaluării riscurilor: “documentația trebuie strânsă în scopul evaluării riscului și nu ar trebui considerată o cerință de sine stătătoare” (GEC).

În funcție de evoluția legislației naționale, obținerea de documente sau alte informații care să indice **conformitatea cu legislația aplicabilă** se referă la: documente oficiale emise de autoritățile competente, documente care demonstrează obligațiile contractuale, documente care demonstrează conformitatea cu procedurile interne ale întreprinderii, coduri de conduită, certificate emise de sisteme verificate de părți terțe, etc (GEC).

Tabelul următor oferă un exemplu concret cu titlu ilustrativ:**Exemplu:**

Operator care plasează pe piață „lemn rotund” și „lemn de foc” direct de la locul de recoltare.

Categoria de produs (EUTR)/cod de clasificare: 4403 și 4401

Atribuții de control în cadrul Autorității Competente (AC): Garda Forestieră

Tab. C.1

Cerinte EUTR	Sursa de documentare
descrierea, inclusiv denumirea comercială și tipul de produs, precum și denumirea comună a speciilor de arbori și, după caz, denumirea științifică completă;	» Amenajamentul silvic (după caz) » Actul de punere în valoare (APV). » Autorizația de exploatare; » Aviz de însoțire a materialelor lemnoase; » Registre de evidență a materialelor lemnoase;
țara de recoltare și, după caz: regiunea subnațională unde a fost recoltat lemnul; și concesiunea de recoltare;	
cantitatea (exprimată în volum, masă sau număr de unități);	
denumirea și adresa furnizorului operatorului;	
numele și adresa comerciantului căruia i-au fost furnizate lemnul și produsele din lemn;	
documente sau alte informații care indică faptul că lemnul și produsele din lemn în cauză sunt conforme cu legislația aplicabilă;	Prevedere esențială prin care, în afara documentelor mai sus menționate, pentru a îndeplini condițiile necesare acestui ultim aliniat, este necesară în continuare asigurarea conformității cu prevederile: » Autorizația de exploatare, inclusiv condițiile de mediu.⁵ » Certificatului de atestare pentru lucrările de exploatare forestieră.⁶ » Dosarul partizii (inclusiv controlul exploatării). » Contractul, facturile aferente și dovada efectuării plăților. » Acordul de distribuire și utilizare a formularelor cu regim special și după caz, » Certificate emise de părți terțe pentru sisteme verificate.⁷ » Alte documente care demonstrează respectarea legislației aplicabile, respectiv implementarea politicilor întreprinderii, a codurilor de conduită și a procedurilor de lucru suplimentare asumate pentru reducerea riscurilor specifice identificate, după caz (ex. documente suplimentare care să dovedească dreptul asupra proprietății pentru terenurile din afara fondului forestier național, documente care să ateste plata taxei de peaj sau respectarea drepturilor legale ale terților privind folosința și proprietatea acestora în procesul de recoltare al lemnului, etc).

⁵ Pentru conformitatea cu legislația aplicabilă de mediu - reglementare direct legată de recoltarea lemnului (GEC)

⁶ Prin certificatul de atestare pentru lucrările de exploatare forestieră se consideră a fi luate în considerare și alte aspecte relevante: deținerea certificatului de înregistrare, cazierul juridic și tehnic al operatorului, adeverința ITM, existența personalului calificat conform atestatului, dotările necesare, etc.

⁷ Documente /certificate eliberate de Organisme de Monitorizare sau Organisme de Certificare.

Obținerea, păstrarea⁸ și accesul⁹ la aceste informații sunt obligatorii.

C.2 Evaluarea riscului

Evaluarea riscului este o cerință de bază pentru implementarea DDS și în același timp constituie un element de noutate comparativ cu practicile curente din România. Obligatorietatea operatorilor de a analiza și evalua riscul de a introduce pe piață produse din lemn recoltat în mod ilegal este reglementată prin art.6 alin. (1) lit. (b) EUTR.

Evaluarea riscului trebuie să se facă pentru fiecare produs în parte pe baza informațiilor colectate (C.1) și luând în considerare proveniența¹⁰ masei lemnoase.

Pentru o implementare adecvată a DDS este nevoie ca evaluarea riscului să se realizeze înainte de plasarea produsului pe piață, adică înainte de a cumpăra masa lemnoasă pe picior sau a importa produsul.

Natura și gradul de risc trebuie determinat pentru fiecare caz în parte având în vedere complexul de factori de care depinde. Astfel, deși nu există un singur sistem acceptat de evaluare a riscului, ca regulă generală (conform GEC), operatorul ar trebui să poată să răspundă la următoarele categorii de întrebări pentru evaluarea riscurilor:

- ✓ Unde a fost recoltat lemnul?
- ✓ Exploatarea forestieră ilegală este o practică răspândită în zona de recoltare?
- ✓ Specia de arbori este expusă în mod deosebit riscului de exploatare ilegală?
- ✓ Există sancțiuni impuse de CE sau ONU?
- ✓ Nivelul de guvernanță prezintă motive de îngrijorare?
- ✓ Accesul la documentele care arată respectarea legislației aplicabile?
- ✓ Autenticitatea și fiabilitatea documentelor care arată respectarea legislației aplicabile?
- ✓ Toate documentele relevante sunt ușor accesibile?
- ✓ Cât de complex este lanțul de aprovizionare?
- ✓ Furnizori /subfurnizori implicați în practici de exploatare forestieră ilegală?

Pentru o îndrumare acoperitoare în ceea ce privește respectarea **EUTR** este utilă consultarea [ghidului Comisiei Europene](#).

Atunci când informațiile generale prezintă potențiale riscuri, trebuie acordată o atenție deosebită colectării de informații specifice privind produsul.

⁸ Este recomandat a fi păstrate cel puțin 5 ani.

⁹ Nu trebuie însă înțeles că aceste documente și informații trebuie să însoțească fiecare livrare a produselor din lemn. Accesul la informații trebuie să îl aibă operatorul, autoritățile competente și după caz organizația de monitorizare (cu păstrarea elementelor de confidențialitate).

¹⁰ Astfel, în cazul operatorilor care plasează doar lemn provenit din România se impune o evaluare a riscurilor pentru fiecare parchet / partidă.

Analiza criteriilor la nivel național



Procedurile de evaluare a riscului ce trebuie aplicate de către operatori vor lua în considerare **informațiile prevăzute la art.6 alin. (1) lit. (a) din regulament¹¹** precum și următoarele **criterii** precizate de EUTR:

Criteriile de evaluare a riscului EUTR	Relevanța ¹²
1 garantarea respectării legislației aplicabile, care poate include certificarea sau alte sisteme verificate de terțe părți care se referă la respectarea legislației aplicabile;	✓
2 prevalența recoltării ilegale a anumitor specii de arbori;	✗
3 prevalența recoltării sau a practicilor ilegale în țara de recoltare și/sau regiunea subnațională în care a fost recoltat lemnul, inclusiv prevalența conflictelor armate;	✓
4 sancțiunile impuse de Consiliul de Securitate al ONU sau de Consiliul Uniunii Europene cu privire la importul sau exportul de lemn;	✗
5 complexitatea lanțului de aprovizionare cu lemn și produse din lemn.	✗

Justificare ✗ :

Criterii de evaluare a riscului EUTR	Justificări
2 prevalența recoltării ilegale a anumitor specii de arbori	România nu are specii CITES ca vegetație lemnoasă și se poate considera că nu există o prevalență privind tăierile ilegale pentru o anumită specie de arbori.
4 sancțiunile impuse de Consiliul de Securitate al ONU sau de Consiliul Uniunii Europene cu privire la importul sau exportul de lemn;	România nu are impuse sancțiuni ale Consiliul de Securitate al ONU sau de Consiliul Uniunii Europene.
5 complexitatea lanțului de aprovizionare cu lemn și produse din lemn	Lanțul de aprovizionare pentru operatorii ¹³ care plasează lemn provenit din pădurile României poate fi considerat elementar presupunând în principal evaluarea propriilor responsabilități.

¹¹ Sunt informații de bază care servesc la evaluarea riscului. Dacă nu se pot furniza toate informațiile legale solicitate la alin.(a), nu va putea fi considerat că produsele provin dintr-o sursă cu risc neglijabil.

¹² Se va avea în vedere că această propunere de interpretare a criteriilor poate fi considerată doar pentru operatorii care recoltează lemn din România!

¹³ Exemple: Agenții economici care achiziționează "lemn pe picior" și care plasează lemnul pe piață sub formă de lemn brut sau lemn de foc; Ocoale Silvice sau proprietari privați de pădure care plasează produse din lemn (la drum auto sau din depozite).

Justificare ✓ :

Criterii de evaluare a riscului EUTR	Relevanța
1 Garantarea respectării legislației aplicabile, care poate include certificarea sau alte sisteme verificate de terțe părți care se referă la respectarea legislației aplicabile.	✓
Interpretare la nivel național Regulamentul UE privind lemnul, recunoaște sistemele de certificare care includ verificarea respectării legislației aplicabile, ca mecanisme de bune practici în sectorul forestier (Paragraful 19). Certificarea sau alte sisteme verificate de părți terțe, pot fi luate în considerare în cadrul procedurilor de evaluare sau de reducere a riscurilor (art. 6 Sistemul "due diligence", alin (1) lit. b și c), dacă îndeplinesc criteriile prevăzute de Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 607/2012 art. (4). Se va considera că răspund cerințelor Regulamentului nr. 607 /2012 putând fi utilizate în cadrul sistemelor de prevenție "due diligence" (DDS), cel puțin acele sisteme de certificare¹⁴ care sunt utilizate în mod oficial de Organizațiile de Monitorizare recunoscute de catre Comisia Europeană. Nota 1: Mulți operatori recoltează lemn provenit din păduri certificate dar produsele pe care le plasează pe piață nu sunt certificate dacă nu este certificat și lanțul de custodie al produsului din lemn respectiv. Numai în acest fel certificarea acoperă cerințele privind trasabilitatea lemnului și legislația aplicabilă relevantă. Nota 2: Mulți operatori pot să fie certificați dar nu toate produsele pe care le plasează pe piață sunt certificate. Este important să se asigure că produsele furnizate fac parte din scopul certificării. Numai în acest fel sistemele de certificare răspund necesității de urmărire a trasabilității produselor din lemn și conformitate cu legislația aplicabilă în toate punctele lanțului de aprovizionare înainte de introducerea pe piață a lemnului (astfel încât produsele din lemn de origine necunoscută ori lemnul sau produsele din lemn care nu au fost recoltate în conformitate cu legislația aplicabilă să nu intre în lanțul de aprovizionare). Verificarea acestor aspecte se realizează prin documentele de achiziție (ex. contract, avizul de însoțire, factură), care trebuie să conțină codul unic al certificatului. Este absolut necesar ca valabilitatea și scopul certificatului să fie verificate în baza de date online gestionată de sistemul de certificare.¹⁵ Nota 3: Certificarea este doar un instrument pentru evaluarea riscurilor sau reducerea acestora, însă operatorul rămâne responsabil pentru introducerea pe piață a eventualelor produse provenite din lemn recoltat în mod ilegal. Nota 4: Certificarea nu substituie obligațiile operatorului instituite de EUTR și anume: utilizarea unui sistem «due diligence», menținerea și evaluarea periodică a DDS, interzicerea introducerii pe piață a lemnului recoltat în mod ilegal, etc.	

¹⁴In prezent sunt relevante pentru lemnul provenit din România Standardul FSC pentru Management Forestier, respectiv Lemn Controlat

¹⁵Pentru FSC: <https://info.fsc.org/certificate.php>

Criterii de evaluare a riscului EUTR	Relevanța
3 prevalența recoltării sau a practicilor ilegale în țara de recoltare și/sau regiunea subnațională în care a fost recoltat lemnul, inclusiv prevalența conflictelor armate.	✓
Interpretare la nivel național Este recomandată utilizarea ca elemente de analiză la nivel național a documentelor oficiale relevante (ex: Harta Zonelor de Risc) sau evaluări realizate de o terță parte printr-un proces participativ transparent (ex. National Controlled Wood Risk Assessment - Global Forest Registry). În ultimii 3 ani România a făcut progrese semnificative în combaterea tăierilor ilegale printr-o abordare integrată ce vizează domeniile cheie de prevenire și control (ex. sistemele de trasabilitate a lemnului, creșterea capacității instituționale, creșterea transparenței sau asigurarea în perspectivă a necesităților de bază a comunităților locale, etc). Cu toate acestea, conform rapoartelor oficiale sau a evaluărilor independente cu privire la practicile de recoltare a lemnului în ansamblu, încă nu se poate considera „la nivel de țară” că România este o zonă cu „risc neglijabil” în ce privește recoltarea ilegală a lemnului. Cu alte cuvinte, nu se poate considera că orice lemn plasat pe piață și care provine din România, provine în mod cert dintr-o recoltare care respectă legislația națională aplicabilă (a se vedea aici întregul cadrul legal relevant), chiar dacă pădurile gestionate responsabil, ocupă o pondere semnificativă la nivel național.¹⁶ Harta zonelor de risc privind prevalența tăierilor ilegale Autoritățile competente pot să identifice zone de risc (în care este constatată o prevalență a recoltării ilegale a lemnului la nivel național /regional) în cadrul procesului de dezvoltare a propriilor planuri de control pentru operatori (N.B. aceste planuri de control trebuie „revizuite periodic, urmând o abordare bazată pe riscuri”). Conform Ordinului nr. 819 /2015 hărțile zonelor de risc privind prevalența tăierilor ilegale trebuie dezvoltate și actualizate anual de AC printr-un proces participativ cu implicarea principalilor factori interesați. Aceste evaluări servesc în primul rând pentru prioritizarea și creșterea transparenței activităților specifice de prevenire și combatere a tăierilor ilegale întreprinse de AC.	

Argumentele de bază pentru o astfel de abordare sunt:

- » Concentrarea eforturilor din partea AC, mai ales pentru zonele de risc identificate;
- » Creșterea eficienței măsurilor de reducere a recoltării ilegale a lemnului în România;
- » Punerea în valoare a cadrului legislativ existent și evitarea sarcinilor administrative inutile;
- » Reducerea costurilor privind implementarea **EUTR** la nivel național.

Identificarea minimală de către AC a zonelor de risc și creșterea gradului de **transparență a procesului** asigură condiții uniforme de punere în aplicare și conduce la **creșterea eficienței implementării** regulamentului la nivel național.

Aceste hărți actualizate periodic trebuie puse la dispoziția tuturor factorilor interesați printr-o platformă informativă și într-un format accesibil, astfel încât să poată servi ca **abordare minimală** pentru evaluările de risc ce trebuie dezvoltate de operatori sau după caz, de organizațiile de monitorizare. Interpretarea indicatorilor¹⁷ considerați pentru desemnarea zonelor de risc (ex. gradul de fragmentare al proprietăților forestiere, vecinătatea cu suprafețe (FF) neadministrare, volumul de lemn recoltat în mod ilegal sau numărul sancțiunilor aplicate care vizează recoltarea lemnului), oferă astfel operatorilor, indicii obiective **pentru determinarea în continuare a riscurilor specifice** și după caz, dezvoltarea măsurilor de reducere a riscurilor.

Evaluarea riscurilor la nivel de parchet

Indiferent de rezultatul indicat de evaluările cu caracter general (ex: harta zonelor de risc, evaluări independente la nivel național), operatorul are obligația de a conduce mai departe o **evaluare detaliată a riscurilor specifice la nivelul fiecărui parchet**. ("concesiunea de recoltare" - suprafață omogenă compactă în care riscul recoltării ilegale de lemn este același).



Această evaluare trebuie să pornească de la **accesul la informații** cu privire la conformitatea procedurilor de lucru impuse de **întreg cadrul legislativ relevant**.

¹⁷Indicatorii exemplificați au fost utilizați pentru dezvoltarea primei versiuni a Hărții zonelor de risc. Pe viitor va trebui ca acești indicatori să fie actualizați în cadrul unui proces participativ astfel încât să reflecte prevederile cadrului legislativ, categoriile de informații disponibile respectiv evoluția practicilor curente de recoltare a lemnului.

Legislația Aplicabilă

Evaluarea riscurilor și după caz măsurile de reducere a acestora trebuie să țină cont de toate aspectele enunțate la articolul 2 din Regulament. Astfel (pentru lemnul provenit din România) atragem atenția în mod deosebit¹⁸ asupra următoarelor reglementări aplicabile:

Aspecte de reglementare a legislației aplicabile Regulamentul (UE) nr. 995/2010	Legislație aplicabilă relevantă¹⁹
Drepturi de recoltare a lemnului în interiorul limitelor legale făcute publice	Legea nr. 46/2008 - Codul silvic, republicat, cu modificările și completările ulterioare.
Plăți pentru drepturile de recoltare și lemn, inclusiv taxe legate de recoltarea lemnului	Legea nr. 171/2010 privind constatarea și sancționarea contravențiilor silvice, cu modificările și completările ulterioare.
Recoltarea lemnului, inclusiv legislația din domeniul mediului și cel forestier, inclusiv gestionarea pădurilor și conservarea biodiversității, atunci când acestea sunt direct legate de recoltarea lemnului	Hotărârea Guvernului nr. 470/2014 pentru aprobarea Normelor referitoare la proveniența, circulația și comercializarea materialelor lemnoase, la regimul spațiilor de depozitare a materialelor lemnoase și al instalațiilor de prelucrat lemn rotund, precum și a unor măsuri de aplicare a Regulamentului (UE) nr. 995/2010 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 octombrie 2010 de stabilire a obligațiilor ce revin operatorilor care introduc pe piață lemn și produse din lemn, cu modificările și completările ulterioare. Hotărârea Guvernului nr. 617/2016 pentru aprobarea Regulamentului de valorificare a masei lemnoase din fondul forestier proprietate publică. Ordinul nr. 1540/2011 pentru aprobarea Instrucțiunilor privind termenele, modalitățile și perioadele de colectare, scoatere și transport al materialului lemnos, cu modificările și completările ulterioare. Ordinul nr. 1507/2016 privind aprobarea Procedurii de aprobare, modificare, anulare și casare a actelor de punere în valoare pentru masa lemnoasă provenită din fondul forestier național și din vegetația forestieră situată pe terenuri din afara fondului forestier național. Ordinul nr. 836/2014 pentru aprobarea condițiilor și a procedurii de emitere, suspendare sau retragere a acordului de distribuție și utilizare a formularelor documentelor cu regim special, cu modificările și completările ulterioare. Ordinul nr. 837/2014 pentru aprobarea Metodologiei privind organizarea și funcționarea SUMAL, obligațiile utilizatorilor SUMAL, precum și structura și modalitatea de transmitere a informațiilor standardizate.
Drepturile legale ale terților privind folosința și proprietatea afectate de recoltarea lemnului	

¹⁸având în vedere o analiză preliminară a riscurilor privind încălcarea prevederilor legislative aplicabile la nivel național.

¹⁹lista nu este exhaustivă și are rolul de a atrage atenția asupra celor mai relevante prevederi.

Ordinul nr. 856/2014 privind prelucrarea apelurilor de urgență primite de la Sistemul național unic pentru apeluri de urgență la numărul 112 referitoare la transportul materialelor lemnoase.

Orodnanța de urgență nr. 195/2005 privind protecția mediului, cu modificările și completările ulterioare.

Ordinul nr. 1076/2004 privind stabilirea procedurii de realizare a evaluării de mediu pentru planuri și programe

Ordinul nr. 1330/2015 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea, funcționarea și componența Comisiei de atestare a operatorilor economici pentru activitatea de exploatare forestieră, precum și criteriile de atestare pentru activitatea de exploatare forestieră.

Ordinul nr. 2525/2016 privind constituirea Catalogului național al pădurilor virgine și cvasivirgine din România.

C.3 Proceduri de atenuare a riscului

Obligativitatea operatorilor de a implementa măsuri și proceduri adecvate și proporționale pentru a reduce cu eficiență la minimum riscurile este reglementată prin art.6 alin. (1) lit. (c) din regulament.



Măsurile de diminuare a riscurilor sunt necesare numai dacă în urma evaluărilor de risc NU rezultă o situație cu risc scăzut /neglijabil.



Pentru situațiile în care rezultă „risc neglijabil” este suficientă respectarea procedurilor impuse de legislația națională, respectiv practicile de lucru curente²⁰ fără a mai fi necesară dezvoltarea de măsuri suplimentare (cu condiția²¹ să fie realizat accesul la informații – art. 6 alin (1) lit. (a) din Regulament).



Operatorii care implementează un sistem DDS instituit de o organizație de monitorizare (OM) vor respecta măsurile prevăzute de respectivul DDS, întrucât se poate considera că sunt adecvate nevoilor de diminuare a riscurilor, în condițiile în care OM este recunoscută de Comisia Europeană și verificată (cel puțin o dată la 2 ani) de Autoritatea Competentă la nivel național.

Notă: Implementarea DDS pentru un anumit produs din lemn trebuie să țină cont de legislația aplicabilă în țara de recoltare.

Recomandări privind măsurile de atenuare a riscului

Măsurile și procedurile de atenuare a riscurilor trebuie dimensionate astfel încât să nu permită introducerea pe piață a lemnului recoltat ilegal. Măsurile trebuie să urmărească respectarea prevederilor legale stabilite conform legislației aplicabile și pot să includă, după caz, solicitarea de informații sau documente suplimentare, verificări suplimentare inclusiv în teren sau măsuri pentru creșterea capacității instituționale.

Măsurile și procedurile de atenuare a riscurilor trebuie să fie **adecvate și proporționale cu factorii de risc specifici** identificați (de la caz la caz), și să fie actualizate permanent în baza unor proceduri de monitorizare a eficienței acestora. Sistemul DDS trebuie să permită evaluarea modului în care s-au stabilit măsurile de reducere a riscului respectiv relevanța acestora în funcție de natura riscurilor specifice identificate.

²⁰Se mențin practicile de lucru și procedurile impuse de legislația aplicabilă și după caz, alături de cele impuse de sistemul de certificare /procedurile interne de lucru.

²¹Această condiție rămâne în mod evident valabilă și pentru situațiile în care riscul nu este neglijabil.

Tab. C.3.

Recomandări pentru operatori privind implementarea procedurilor DDS pentru lemnul provenit din RO

Având în vedere specificul plasării pe piață a lemnului recoltat din România (prin care operatorul trebuie să evalueze riscurile, respectiv să dezvolte măsuri de atenuare corespunzătoare în principal propriilor acțiuni /responsabilități), elementele sistemului de prevenție (accesul la informații, evaluarea riscurilor, măsurile de atenuare) și măsurile de monitorizare și menținere a sistemului DDS nu apar ca fiind separate în mod evident.

 Drepturi legale de exploatare²²	
Descrierea riscurilor	Măsuri recomandate
Relevant doar pentru lemnul provenit din fondul forestier național aparținând proprietarilor persoane fizice:	
În practică, sunt situații frecvente în care administratori ai fondului forestier național consideră suficientă prezentarea unei declarații pe proprie răspundere din partea unuia dintre succesori (în cazul succesorilor multipli ai aceleiași moșteniri) care solicită încheierea unui contract de administrare sau prestări de servicii silvice. Prin urmare, un anumit succesor poate beneficia de avantajele moștenirii în posibilul detriment al celorlalți succesori legali. Acest fapt poate duce la încălcarea prevederilor Codului Civil.	1. Verificați dacă materialul lemnos provine din păduri private sau de stat: • Păduri de stat – Risc scăzut; • Păduri private – mergeți la pasul 2; 2. Suprafața din care se recoltează este inclusă într-un amenajament silvic? • Da - Risc scăzut; • Nu – Mergeți la pasul 3; 3. Este necesară consultarea de documente adiționale care atestă dreptul legal de proprietate: • Titlu de proprietate; • Contract de vânzare-cumpărare; • Extras de carte funciară; • Certificat de moștenitor; • Sentințe judecătorești definitive referitoare la partaje; • Împuternicire notarială (în cazul beneficiarilor multipli). Verificarea după caz a limitelor proprietății și a parchetelor de exploatare;
Frecvent, nu există o delimitare clară a proprietăților în teren.	• se va asigura existența documentelor care să dovedească dreptul asupra proprietății (vezi mai sus); • verificarea, după caz, a limitelor proprietății și a parchetelor de exploatare.
Notă: "Amendamentele aduse Codului Silvic (Legea 46/2008) prin adoptarea Legii 175/2017 și amendamentele aduse la Metodologia pentru aprobarea depășirii posibilității anuale cu volumul masei lemnoase din arboreta afectate de factori biotici și/sau abiotici prin OM 1094/2017 aduc specificații clare privind calitatea de beneficiar, calitate ce trebuie demonstrată în concordanță cu prevederile Legii 287/2009 privind Codul Civil, însă nivelul de aplicare încă nu este evaluat.	

²² Este recomandat ca evaluarea riscurilor și măsurile propuse în aceste situații să se parcurgă înainte de achiziție astfel încât să elimine riscurile care nu pot fi atenuate ulterior.

Taxe si impozite	
Descrierea riscurilor	Măsuri recomandate
Referitor doar la taxa de peaj și taxele locale pentru utilizarea infrastructurii publice locale (drumuri comunale sau forestiere):	
Riscul evitării plății acestor taxe apare din cauza fragmentării administrative și de proprietate a fondului forestier național, respectiv a distribuției drumurilor forestiere. În multe situații, proprietarul suprafeței de pădure din care se recoltează materialul lemnos și proprietarul drumului utilizat pentru transportul materialului lemnos recoltat nu reprezintă aceeași entitate, prin urmare neputându-se încasa taxele aferente. În astfel de situații, unii operatori pot evita plata acestor taxe prin neinformarea administratorului drumului respectiv.	1. Verificați dacă proprietarul materialului lemnos și proprietarul/administratorul drumului reprezintă aceeași entitate: • Păduri de stat – Risc scăzut; • Păduri private – mergeți la pasul 2; 2. Verificați existența contractelor/protocoalelor între părți care acoperă deasemenea aspectul legat de taxa de peaj: • Da – Risc scăzut; • Nu – Mergeți la pasul 3; 3. Notificați proprietarul/administratorul drumului în vederea obținerii acordului de utilizare: acordului de utilizare: • Da – Risc scăzut; • Nu – nu contractați masa lemnoasă.
 Activități de exploatare a masei lemnoase	
Descrierea riscurilor	Măsuri recomandate
În timpul activității de exploatare a lemnului drepturile legale ale terților pot fi afectate mai ales prin: (i) suprapunerea căilor de scos-apropiat peste alte proprietăți, (ii) nerespectarea restricțiilor de tonaj la transportul materialului lemnos.	• Verificarea după caz a respectării drepturilor legale ale terților privind folosința proprietății acestora în procesul de recoltare al lemnului (acordul acestora și, după caz, respectarea înțelegerilor între părți);
Referitor la aplicarea regulilor silvice de exploatare:	
Datorită frecvenței ridicate cu care se încalcă aceste norme la nivel național, proveniența trebuie verificată.	Se va institui un program intern de verificare a respectării regulilor silvice de exploatare, prioritizarea controalelor făcându-se urmând o abordare bazată pe riscuri. Surse pentru prioritizarea verificărilor (lista nu este exhaustivă): • Harta prevalenței tăierilor ilegale: http://www.wwf.ro/_core/general.cfc?method=getOriginalImage&uImgID=%26%2AB8%2A%20%2EW4%0A • Știri din mass-media legate de acest subiect; • Registrul de reclamații al agentului de exploatare; • Registrul tehnic al agentului de exploatare; • Rapoarte ale controalelor emise de autoritatea forestieră relevantă (e.g. Garda Forestieră, administratorul forestier). Măsuri de Control: • Verificări suplimentare în parchetele de exploatare în vederea respectării: (i) prevederilor din autorizația de exploatare și a măsurilor dispuse prin actele de control emise de către autorități; (ii) termenelor, modalităților și perioadelor de colectare, scoatere și transport ale materialului lemnos; Instruiri suplimentare adecvate responsabilităților personalului, stabilite prin proceduri de lucru specifice (pentru atenuarea riscului).

Referitor la operațiunile de exploatare efectuate în arii protejate:	
Datorită frecvenței ridicate de nerespectare a condițiilor de mediu, verificările se vor face sistematic prin intermediul controalelor de exploatare.	- Verificarea existenței autorizației de exploatare care să includă condițiile de mediu, în conformitate cu legea; - În pădurile incluse în studiul „Pin-Matra/2001/018” sau în alte studii fundamentale depuse în conformitate cu procedurile legale, operațiunile se vor desfășura doar în baza avizului favorabil al structurii teritoriale a autorității centrale care răspunde de silvicultură, care certifică faptul că acele păduri nu îndeplinesc criteriile și indicatorii aprobați prin OM 3397/2012; - Operațiunile de exploatare vor începe doar după obținerea autorizației de exploatare, în condițiile legii; - Se vor face verificări suplimentare pentru a urmări respectarea condițiilor de mediu și a altor măsuri stipulate în autorizația de exploatare, în condițiile legii.

 Calificările și drepturile angajaților	
Descrierea riscurilor	Măsuri recomandate
Referitor la sănătatea și securitatea în muncă:	
În prezent nonconformitățile cu normele SSM reprezintă o practică răspândită în activitățile de exploatare forestieră, la nivel național.	- Existența evaluărilor de risc legate de securitatea și sănătatea în muncă, specifice fiecărei poziții; - Existența echipamentului de protecție la locul de muncă, în conformitate cu măsurile de reducere a riscurilor în domeniul SSM; - Efectuarea instruirilor specifice; - Verificări în teren în vederea respectării măsurilor SSM (interviuri cu angajații); - Se vor lua măsuri urgente pentru a corecta nonconformitățile și după caz, până la soluționarea acestora, operațiunile de exploatare vor fi sistate.
Referitor la calificarea și angajarea legală a personalului:	
Munca nedeclarată (la negru), precum și ocuparea unui loc de muncă de către personal necalificat corespunzător, reprezintă practici răspândite, la nivel național.	- Conformitatea va fi monitorizată ținând cont de condițiile de atestare ale operatorilor pentru activitățile de exploatare forestieră; - Desfășurarea activității personalului specializat în activități de exploatare în conformitate cu condițiile legale de acreditare; - Calificarea personalului angajat în conformitate cu legislația aplicabilă (diplome, certificate, autorizații); - Instruiri adecvate ale personalului în conformitate cu rolul și responsabilitățile stabilite; - Angajarea în conformitate cu procedurile legale (REVISAL).



Achiziție, comercializare și transport

Descrierea riscurilor	Măsuri recomandate
Referitor la clasificarea cantitativă/calitativă și transportul materialului lemnos:	
Riscul principal asociat transportului de material lemnos apare pe fondul deficiențelor sistemului de trasabilitate WoodTracking și se manifestă sub forma efectuării transporturilor multiple efectuate în baza aceluiași cod emis de aplicație. Deasemenea, datorită metodei legale de cubaj bazată pe estimarea volumului, în urma procesului de recoltare poate rezulta un volum suplimentar de lemn ce nu este sistematic declarat.	• Nivelul de implementare al măsurilor adiționale privitoare la reducerea riscurilor va fi urmărit de către operator atât prin monitorizare internă cât și prin urmărirea rapoartelor oficiale de control; • Verificarea documentelor de expediție și a codurilor privind originea și destinația (furnizate prin sistemul WoodTracking). Documentele de livrare vor confirma data/ora și locul de recoltare și destinație; • Volumul total și sortimentele specificate pe avizele de însoțire (lemn rotund, bușteni, lemn de foc) se vor compara cu datele din registrul de intrări al materialului lemnos pentru a se asigura corectitudinea acestora; • Verificarea prin controale fizice a faptului că materialul lemnos corespunde cu înscrisurile de pe factură și avizele de însoțire; • Volumele suplimentare rezultate se vor separa și Garda Forestieră competentă teritorial va fi notificată; • Instruiri adecvate ale muncitorilor în legătură cu: prevederile legale, metodologiile de cubaj, utilizarea programelor WT&SUMAL.



Mentținerea și evaluarea periodică a eficienței sistemului de prevenție instituit (DDS)

Descrierea riscurilor	Măsuri recomandate
Inexistența evaluării la nivel național a gradului de implementare a cerințelor impuse de Regulamentul European nr. 995/2010 privind Lemnul, impune o abordare precaută.	1. Verificarea existenței sistemului DDS: • Da – mergeți la pasul 2; • Nu – excludeți furnizorul/subfurnizorul din lanțul de aprovizionare; 2. Verificarea respectării sistemului DDS instituit prin: • Monitorizare internă; • Verificarea respectării eventualelor măsuri de conformare impuse de actele de control a autorităților competente.

Nota:

Măsurile recomandate pentru implementarea DDS, au rezultat în urma (i) unor largi consultări publice organizate de WWF pentru dezvoltarea Evaluării Centralizate a Riscurilor la nivel național ([FSC® CNRA](#)) precum și (ii) în cadrul inițiativei FSC® "[Măsuri Comune de Control pentru Europa Centrală](#)", la care au participat reprezentanți ai administrației pădurilor de stat și private, operatori, comercianți, autorități competente, comunități locale, organizații non guvernamentale, asociații profesionale din domeniu.

A photograph of a forest floor. In the foreground, there is a large, light-colored tree stump with a dark, hollowed-out center. To the right of the stump, a blue plastic bottle lies on the ground. The background is filled with dense green foliage and trees.

D

Dezvoltarea și implementarea
sistemului "due diligence"

Pe baza unei abordări sistemice, operatorii care introduc pentru prima dată pe piața internă lemn și produse din lemn ar trebui să ia măsurile necesare pentru a se asigura că lemnul recoltat în mod ilegal și produsele din lemn derivate din acesta nu sunt introduse pe piața internă. În acest scop, operatorii ar trebui să acționeze cu prudență („due diligence”) în cadrul unui sistem de măsuri și de proceduri, pentru a reduce la maximum riscul privind introducerea pe piața internă a lemnului recoltat în mod ilegal și a produselor din lemn derivate din acesta.

(Paragraf 16 EUTR)

Sistemul due diligence (DDS) reprezintă cadrul de măsuri care se implementează pe baza unor instrucțiuni și proceduri scrise, aprobate de către întreprindere, care descriu procesul “due diligence” în detaliu.

Stabilirea unei politici de aprovizionare cu lemn

Politica trebuie să cuprindă o declarație de **asumare de către conducerea întreprinderii** a prevederilor din regulament respectiv implementarea unui DDS pentru combaterea comerțului cu lemn recoltat ilegal și să includă precizări privind introducerea pe piață doar a lemnului la care, în prealabil, a fost verificată legalitatea recoltării.

Stabilirea unor proceduri scrise

Procedurile de lucru descriu activitățile, responsabilitățile, înregistrările, compartimentele implicate și relațiile dintre acestea, în legătură cu modul de implementare al DDS de către o întreprindere care îndeplinește condiția de operator. Procedurile pentru implementarea DDS se constituie ca un **regulament intern de funcționare** și trebuie să fie aprobat și asumat de conducerea întreprinderii.

Definirea responsabilităților și instruirea personalului

Implementarea DDS trebuie coordonată de **responsabili specializați** care au înțeles modul de implementare a procedurilor de lucru. De asemenea, este necesară **instruirea personalului** implicat în procedurile de lucru specifice recoltării și comerțului cu lemn în vederea înțelegerii **rolului și responsabilităților** care le revin. Programul de instruire al personalului trebuie să țină cont și de rezultatul evaluărilor periodice.

Stabilirea unui sistem de monitorizare al performanței

Măsurile de diminuare a riscurilor, transpuse în proceduri de lucru, trebuie verificate permanent de către operator prin persoane responsabile desemnate în acest sens. Ca rezultat al procesului de monitorizare (dacă va fi necesar) se vor adapta /actualiza atât măsurile considerate cât și procedurile de lucru, astfel încât să asigure reducerea la maxim a riscurilor privind introducerea pe piață de produse din lemn recoltat în mod ilegal.

Un „sistem due diligence” poate fi descris ca fiind o metodă pas cu pas, documentată și testată, care include controale și care este menită să producă în mod constant rezultatul dorit în cadrul unui proces comercial. Este important ca operatorul care utilizează propriul său sistem „due diligence” să evalueze sistemul în mod sistematic pentru a se asigura că personalul responsabil urmează procedurile care îi sunt atribuite și că se obțin rezultatele dorite. Bunele practici sugerează că această operațiune ar trebui efectuată anual (GEC).

Pentru obiectivitate, în cadrul implementării procedurilor de control /monitorizare (auditare internă), este recomandată implicarea unei terțe părți specializate și independente.²³

Fig. 1. Reprezentarea schematică a sistemului de prevenție DDS



Evaluarea trebuie să identifice deficiențele, iar conducerea organizației ar trebui să stabilească termene limită pentru soluționarea acestora (GEC).

²³ Este posibilă și implicarea unui organism extern specializat sau chiar o persoană din cadrul organizației dar care este independentă de cele care sunt efectiv responsabile de implementarea procedurilor.



F

Rolul și responsabilitatea
autorității competente

Conform **EUTR**, Autoritățile Competente prevăzute de Hotărârea Guvernului nr. 668/2011 efectuează controale pentru a verifica dacă operatorii respectă cerințele prevăzute de Regulament.

Metodologia de exercitare a atribuțiilor de control este adoptată prin Ordinul nr. 819 /2015. Conform art. (6), alin. (6), obiectivele controalelor efectuate de autoritatea competentă asupra operatorilor sunt:

A

respectarea interdicției de a introduce pe piață lemn recoltat ilegal sau produse din lemn derivate din acesta, conform prevederilor art. 4 alin. (1) din **EUTR**.

B

deținerea de către operatori a unui sistem due diligence în conformitate cu prevederile art. 4 alin. (2) din **EUTR** și utilizarea acestuia;

C

conformitatea sistemului due diligence utilizat de operatori, indiferent dacă este un sistem propriu sau unul instituit de o organizație de monitorizare, cu elementele specifice prevăzute la art. 6 din **EUTR**;

D

aplicarea sistemului due diligence de către operatori în conformitate cu prevederile specifice din **EUTR** și din Regulamentul de punere în aplicare;

E

evaluarea și revizuirea în mod periodic și ori de câte ori se impune a sistemului due diligence, în conformitate cu prevederile art. 4 alin. (3) din **EUTR**.

Pentru efectuarea verificărilor în baza planului de control tematic pentru un anumit operator, se vor verifica prin sondaj minimum 5% din cantitățile corespunzătoare fiecărui produs din lemn introdus pe piață. Pentru a se asigura eficacitatea controalelor planificate, acestea se efectuează cu notificarea operatorului cu minimum 48 de ore înainte de data controlului. În plus, controalele pot fi efectuate atunci când autoritatea competentă se află în posesia unor informații relevante, inclusiv pe baza unor suspiciuni motivate ale unor părți terțe, ce indică abateri de la respectarea prezentului regulament de către operator - în aceste situații controalele se vor efectua **inopinat**.

Controalele se desfășoară în conformitate cu un plan revizuit periodic, **urmând o abordare bazată pe riscuri**. Planul de control /prioritizarea controalelor trebuie să fie elaborat de AC cu luarea în considerare a următoarelor aspecte: **a)** alertele semnalizate de sistemul SUMAL; **b)** ponderea lemnului și a produselor din lemn introduse pe piața internă a Uniunii Europene care provin din țări sau regiuni subnaționale considerate cu risc privind recoltările ilegale de lemn; **c)** complexitatea lanțului de aprovizionare cu lemn și produse din lemn; **d)** volumul de lemn recoltat și introdus pe piața internă a Uniunii Europene de către operatori; **e)** informații relevante, inclusiv sesizări sau reclamații motivate ale unor părți terțe, privind respectarea de către operator a prevederilor Regulamentului (UE) nr. 995/2010; **f)** natura și complexitatea produselor din lemn plasate pe piață; **g)** istoricul implicării operatorului sau subfurnizorilor în practici de exploatare forestieră ilegală; **h)** existența unui sistem due diligence menținut și verificat de un organism de monitorizare.

Interpretare:

- Controalele se vor desfășura cu prioritate pentru operatorii pentru care au fost semnalate alerte de către sistemele de trasabilitate, există sesizări din partea terților sau pentru operatorii economici care acumulează puncte de penalizare peste o anumită "cotă de alertă" privind sancționarea contravențiilor silvice;
- Controalele se vor desfășura cu prioritate la operatorii care plasează cele mai mari cantități de lemn provenit din zone de risc;
- Controalele se vor desfășura cu prioritate pentru operatorii care introduc cele mai mari cantități de lemn pe piața internă;
- Controalele vor acorda o atenție specială produselor din lemn cu proveniență complexă (produse compuse, hârtie, plăci aglomerate din lemn PAL, etc);
- Autoritatea competentă va efectua controale pentru operatorii care instituie un sistem DDS menținut și verificat de un OM, ori de câte ori sunt semnalate abateri (asta nu presupune limitarea altor controale efectuate conform legii). Autoritatea competentă va monitoriza organismul de monitorizare cel puțin o dată la 2 ani.

Autoritățile competente efectuează **controale** pentru a asigura conformitatea cu **EUTR**, iar acestea vor include, după caz, următoarele categorii de activități:

- » examinarea sistemului „due diligence”, incluzând procedurile de evaluare și de atenuare a riscurilor;
- » examinarea documentației și a registrelor care demonstrează funcționarea corespunzătoare a sistemului „due diligence” și a procedurilor;
- » controale prin sondaj, inclusiv verificări pe teren. (**EUTR**)

Notă:

Pentru exercitarea adecvată a atribuțiilor de control în sensul acoperirii întregului spectru legislativ aplicabil, autoritatea competentă desemnată va conlucra și cu instituțiile abilitate, care au competențele specifice necesare (Garda Forestieră, Garda de Mediu, Vama, Inspectoratul Teritorial de Muncă, etc).

Pentru creșterea transparenței, Registrul de evidență a controalelor (Metodologie, Anexa 2), va conține și motivarea deciziei de control, astfel încât desemnarea operatorilor să nu poată fi orientată discreționar.

Rezultatele controalelor sunt menționate în registre de evidență a controalelor care trebuie puse la dispoziția publicului, conform Directivei 2003/4/CE. În acest sens autoritatea competentă trebuie să dezvolte un **sistem electronic de evidență publică** a operatorilor economici care implementează un sistem due-diligence care să cuprindă și registrele de control (cu păstrarea elementelor de confidențialitate), în care să se regăsească **natura și rezultatele controalelor**, precum și **măsurile de remediere impuse** de autoritatea competentă.

Bibliografie

Regulamentul (UE) nr. 995/2010 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 octombrie 2010 de stabilire a obligațiilor care revin operatorilor care introduc pe piață lemn și produse din lemn;

Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 607/2012 al Comisiei privind normele detaliate referitoare la sistemul due diligence și la frecvența și natura controalelor privind organizațiile de monitorizare prevăzute în Regulamentul (UE) nr. 995/2010 al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a obligațiilor care revin operatorilor care introduc pe piață lemn și produse din lemn;

Regulamentul Delegat (UE) nr. 363/2012 al Comisiei privind normele de procedură pentru recunoașterea și retragerea recunoașterii organizațiilor de monitorizare, prevăzute de Regulamentul (UE) nr. 995/2010 al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a obligațiilor care revin operatorilor care introduc pe piață lemn și produse din lemn;

Document de orientare pentru regulamentul Comisiei Europene privind lemnul din 12 februarie 2016 al CE.

Ordinul nr. 819/2015 pentru aprobarea Metodologiei de exercitare a atribuțiilor de control prevăzute la art. 2 din Hotărârea Guvernului nr. 668/2011 privind desemnarea autorității competente pentru aplicarea Regulamentului (UE) nr. 995/2010

Listă acronime

AC	Autoritate Competentă
APV	Act de Punere în Valoare
DDS	„Due Diligence System”
CE	Comisia Europeană
FF	Fond forestier
EUTR	Regulamentul (UE) nr. 995/2010 din 20 octombrie 2010 de stabilire a obligațiilor ce revin operatorilor care introduc pe piață lemn și produse din lemn
GEC	Document de orientare pentru regulamentul UE privind lemnul (CE)
GNM	Garda Națională de Mediu
HG	Hotărâre de Guvern
GF	Garda Forestieră
IPJ	Inspectoratul Poliției Județene
OS	Ocol Silvic
OM	Organism de Monitorizare
UE	Uniunea Europeană

Anexa 1.

Interpretarea “introducerii pe piață” de către “operatori”.

Lemn de proveniență internă

Cazul 1: Ocolul Silvic X din România comercializează lemn pe picior întreprinderii Y care exploatează lemnul și îl comercializează pe piața UE.

Concluzie: Întreprinderea Y este operator și are obligația implementării unui sistem “due diligence”

Cazul 2: Ocolul Silvic X din România comercializează lemn pe picior întreprinderii Y care exploatează lemnul prin intermediul întreprinderii Z.

Concluzie: Întreprinderea Y este operator și are obligația implementării unui sistem “due diligence”

Cazul 3: Proprietarul P din România solicită punerea în valoare a unui volum de 20 mc lemn pentru uz gospodăresc, pe care îl exploatează în regie proprie conform Codului Silvic.

Concluzie: Acest lemn nu face obiectul Regulamentului deoarece nu face obiectul unei activități comerciale.

Cazul 4: Proprietarul P din România solicită punerea în valoare a unui volum de 20 mc lemn pentru uz gospodăresc, pe care îl exploatează în regie proprie conform Codului Silvic. Ulterior vinde o parte din volum unei întreprinderi Z cu sediul în UE.

Concluzie: Pentru volumul vândut întreprinderii Z, proprietarul P este operator. Restul volumului nu face obiectul Regulamentului deoarece nu face obiectul unei activități comerciale.

Cazul 5: Întreprinderea Y din UE achiziționează lemn rotund a cărei origine a fost verificată printr-un sistem “due diligence” și prelucrează acest lemn în produse finite, pe care, ulterior, împreună cu resturile de prelucrare, le comercializează altor contractanți.

Concluzie: Chiar dacă prin prelucrarea lemnului a fost modificată natura produsului, întreprinderea Y, în acest caz, este doar comerciant și nu are obligația de implementare a DDS.

Cazul 6: Proprietarul de pădure P recoltează arbori de pe propriul teren și vinde lemnul clienților sau îl prelucrează în propria fabrică de cherestea:

Concluzie: proprietarul de pădure P devine operator în momentul în care recoltează lemnul pentru a-l distribui sau folosi prin intermediul propriei sale societăți.

Cazul 7: Proprietarul de pădure P vinde întreprinderii Z dreptul de a recolta arbori pe picior de pe proprietatea lui P, pentru a-i distribui sau folosi prin intermediul societății Z

Concluzie: întreprinderea Z devine operator în momentul în care recoltează lemnul pentru a-l distribui sau folosi prin intermediul propriei sale societăți.

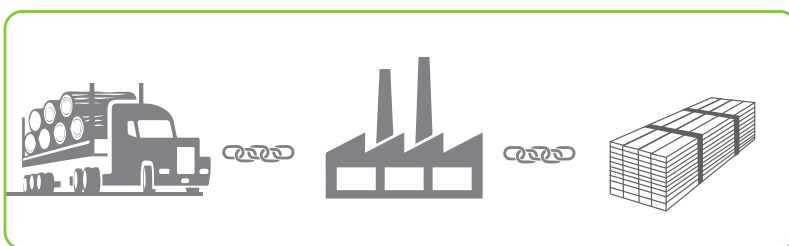
Reprezentarea calității de “operator” pentru agenții economici care plasează lemn ce provine din pădurile din România (exemple).

Calitatea de “operator” pentru agenții economici care plasează lemn ce provine din pădurile din România (i) începe o dată cu **semnarea procesului verbal de predare-primire** a parchetului și (ii) se încheie după emiterea avizelor de însoțire primare pentru materialele lemnoase și după caz, o dată cu **recepționarea și înregistrarea materialelor lemnoase** în depozitele proprii sau cele ale comercianților cărora le-a fost vândută²⁴

(i) Ocolul silvic realizează recoltarea masei lemnoase prin exploatare în regie proprie, cu forțe proprii sau prin prestări servicii cu operatori economici atestați. Lemnul se vinde “fasonat la drum auto” către un agent economic care transportă materialele lemnoase în depozitul propriu pentru sortare și prelucrare.



Operator

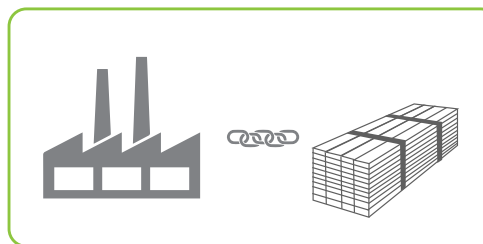


Comerciant

(ii) Agent economic care achiziționează masă lemnoasă pe picior. Materialele lemnoase rezultate în urma exploatării sunt transportate în depozitul propriu pentru sortare și prelucrare.



Operator



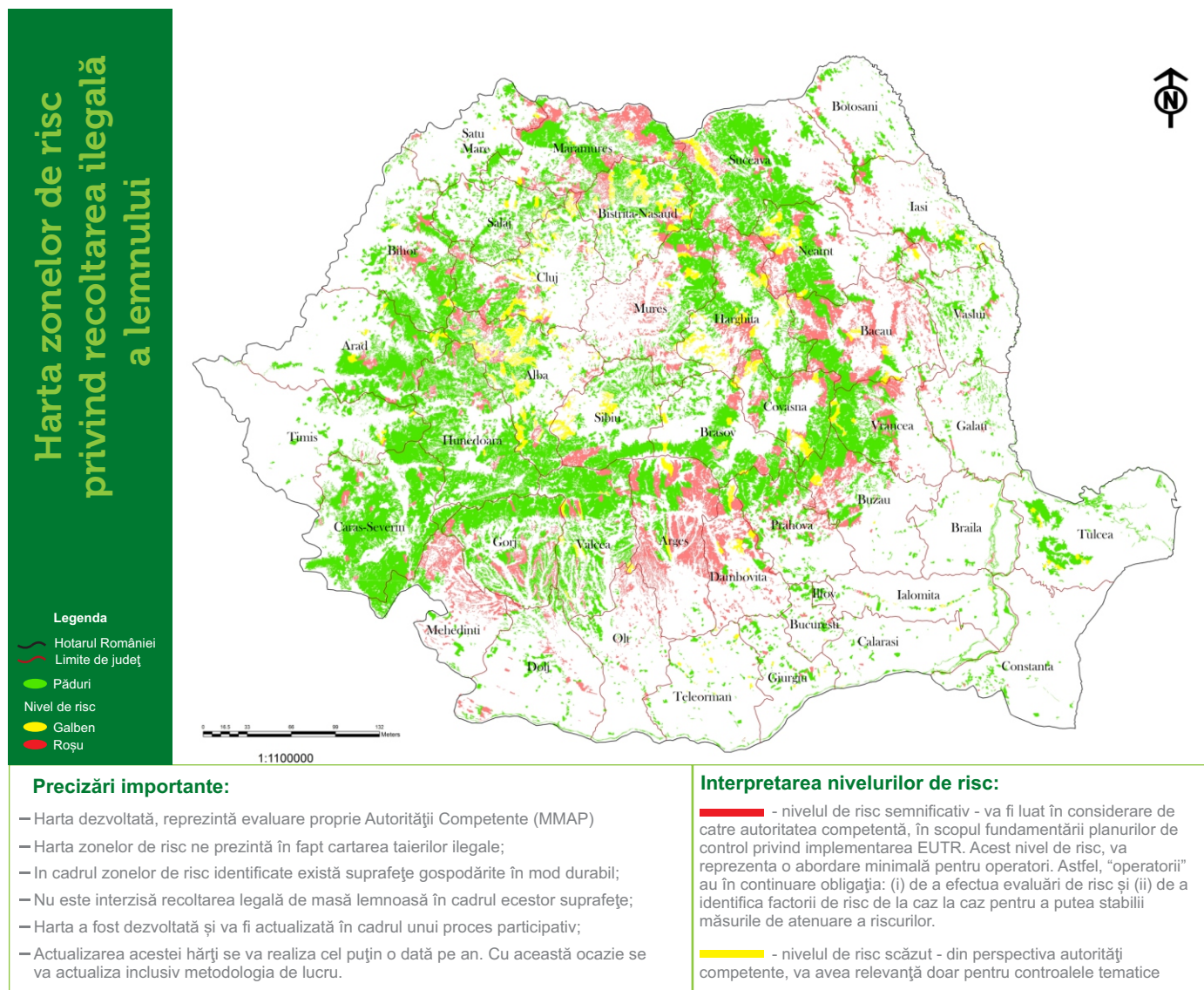
Comerciant

²⁴Notă: Pentru operatorii care achiziționează lemnul pe picior, este recomandat ca evaluarea riscurilor să înceapă la nivelul parchetului (adică, „concesiune de recoltare”), înainte de achiziție astfel încât să elimine riscurile care nu pot fi atenuate ulterior (ex: dreptul legal asupra proprietății, limitele proprietății și a parchetelor de exploatare, drepturilor legale ale terților privind folosința și proprietatea acestora în procesul de recoltare al lemnului, etc.)

Anexa 2.

Harta zonelor de risc la nivel național (versiunea 2015)

Pentru fundamentarea planului de control pentru operatorii care plasează pe piață lemn care provine de pe teritoriul național, autoritatea competentă identifică zonele de risc privind prevalența tăierilor ilegale în România, iar hărțile privind zonele de risc²⁵ se postează pe site-ul acesteia (Ordinul nr. 819 /2015)



Notă. Harta zonelor de risc reflectă date până la nivelul anului 2014. Din 2015 o dată cu restructurarea sistemului de control (Wood Traking, inființarea Gărzilor Forestiere, inspectorul pădurii, etc), harta nu a mai fost actualizată până în prezent astfel încât este de așteptat ca realitatea să fie alta, fiind necesară totodată și actualizarea metodologiei pentru dezvoltarea acesteia.

²⁵Harta Zonelor de risc dezvoltată de AC. Abordarea bazată pe riscuri necesară pentru dezvoltarea planurilor de control trebuie preluată ca abordare minimală pentru evaluările de risc ce trebuie dezvoltate de către operatori.

WWF ÎN CIFRE

1961

WWF a fost fondat
în 1961

+100

WWF își desfășoară
activitatea în peste 100
de țări de pe 5 continente



+5

WWF are peste 5 milioane
de susținători

+5.000

WWF are peste 5.000
de angajați în toată lumea



De ce existăm

Pentru a stopa degradarea mediului înconjurător și pentru a
construi un viitor în care oamenii trăiesc în armonie cu natura.

www.wwf.ro
www.facebook.com/WWFRomania

WWF- România

Str. Dumitru Zosima nr. 38, 011536, sector 1, București

Tel: 021 317 49 96

Fax: 021 317 49 97

Email: office@wwfdep.ro

© 1986 simbolul Panda WWF- World Wide Fund for Nature, WWF este Marcă Înregistrată WWF.

© nasa